

ΘΕΜΑ 4ο: Ενημέρωση – συζήτηση και λήψη απόφασης για την έρευνα και εκμετάλλευση υδρογονανθράκων στο Ιόνιο - **Εισηγητής:** Χαράλαμπος Καλός, Δήμαρχος - **ΑΙΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΛΕΥΚΑΔΟΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΞΟΡΥΞΕΩΝ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ.**

Η Πρωτοβουλία Πολιτών Λευκάδας ενάντια στις εξορύξεις είναι μια **ανεξάρτητη** ομάδα πολιτών που συστάθηκε το Φεβρουάριο του 2019, με αφορμή τις παραχωρήσεις των δικαιωμάτων έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων σε Ιόνιο, Ήπειρο, Δυτική Ελλάδα και Κρήτη, σε μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες.

Σκοπός της Πρωτοβουλίας, η οποία λειτουργεί μέσω ανοιχτών συνελεύσεων, είναι η συμβολή στην ενημέρωση και στην περαιτέρω ανάπτυξη των αντιστάσεων ενάντια σε μια επιλογή που θα υποβαθμίσει την περιοχή, θα καταστρέψει την οικολογική ισορροπία του περιβάλλοντος και θα οδηγήσει σε αδιέξοδο τις οικονομικές δραστηριότητες που στηρίζουν την κοινωνία αυτών των περιοχών.

Μετά από 2 χρόνια υγειονομικής κρίσης, τις διαδοχικές αποχωρήσεις των κύριων εταιριών εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων στο Ιόνιο και τη Κρήτη (REPSOL – TOTAL - ENERGEAN) και με την αιφνιδιαστική επανέναρξη των σεισμικών ερευνών στο Ιόνιο, συζητιέται σήμερα το από 09/05/19 αίτημα μας με αρ. πρωτ.8798, προκειμένου το **Δημοτικό Συμβούλιο να ζητήσει με αίτημά του προς τα αρμόδια Υπουργεία:**

- 1) την ανάκληση των συμβάσεων που έχουν υπογραφεί και την παύση κάθε διαδικασίας ερευνών και εξόρυξης των υδρογονανθράκων
- 2) την ανάπτυξη ειδικού προγράμματος ενεργειακής εξοικονόμησης και χρηματοδότησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο Ιόνιο και τις χερσαίες περιοχές που προαναφέρονται.

Θα θέλαμε να υπενθυμίσουμε εδώ συνοπτικά τα κύρια σημεία που εξακολουθούν να τεκμηριώνουν την εναντίωσή μας, ξεκινώντας από τους κινδύνους για το **περιβάλλον:**

(ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

Η εκμετάλλευση των υδρογονανθράκων σε όλα τα στάδια της έρευνας, της εξόρυξης, του αρχικού καθαρισμού, της αποθήκευσης, της μεταφοράς, της διύλισης και της χρήσης είναι άκρως ΡΥΠΟΓΟΝΟΣ και έχει καταστροφικές επιπτώσεις για τα εδάφη, την ατμόσφαιρα, τα υπόγεια και επιφανειακά νερά, συμβάλλοντας στην επιβάρυνση της κλιματικής κρίσης. Απαιτεί μεγάλες υποστηρικτικές δομές και στην στεριά, με παρακείμενα λιμάνια για την κατεργασία, διαχωρισμό, μεταφορά και αποθήκευση των προϊόντων που προκύπτουν από την επεξεργασία της λάσπης του αργού πετρελαίου (υποδομές που προβλέπονται να χρηματοδοτηθούν και από το Ελληνικό δημόσιο). Αυτό ενέχει την παραμόρφωση μεγάλων παράκτιων επιφανειών, με την αποψίλωση δασικών εκτάσεων όπως έχει ήδη ξεκινήσει στη Πρέβεζα και στη Ζίτσα στο Ζαγόρι, με αποτέλεσμα μεταξύ άλλων την μείωση των πληθυσμών άγριων ζώων και την καταστροφή της μελισσοκομίας και της αμπελουργίας.

Ο κίνδυνος ατυχήματος στις πλατφόρμες εξόρυξης και στη μεταφορά είναι θέμα χρόνου και μέρος του επιχειρηματικού σχεδίου, όπως μαρτυρεί η διεθνής εμπειρία, ενώ και η **απλή καθημερινή παραγωγή και μεταφορά** περιέχει μεταξύ άλλων διαρροές τοξικών ουσιών, διάρρηξη πυθμένα, διαφυγή υποπροϊόντων υδρογονανθράκων,... με ανυπολόγιστες και μη αναστρέψιμες επιπτώσεις για το φυσικό περιβάλλον και την υγεία των κατοίκων και όλων

των ζωντανών οργανισμών. Θυμόμαστε το 2010 την διαρροή πετρελαίου από το πηγάδι Deepwater Horizon στα 1.500 μέτρα βάθους στον κόλπο του Μεξικού όπου η BP χρειάστηκε πέντε ολόκληρους μήνες για να σταματήσει. Αντιστοίχως, η Total χρειάστηκε σχεδόν δυο μήνες για να σταματήσει τη διαρροή υδρογονανθράκων από τη πλατφόρμα Elgin στη Βόρεια Θάλασσα το 2012.

Άλλα δείτε την πρόσφατη επικαιρότητα, με την πετρελαιοκηλίδα από διαρροή σε πλατφόρμα ανοιχτά της Καλιφόρνιας τον **Οκτώβριο του 2021**, και **πριν από ένα μήνα** στις ακτές βόρεια της Λίμας στο Περού, το ατύχημα κατά τη διάρκεια εκφόρτωσης αργού από δεξαμενόπλοιο στο διυλιστήριο της Repsol στην Λα Παμπίγια, που προκλήθηκε από κύματα ενός τσουνάμι μετά την ηφαιστειακή έκρηξη στα νησιά Τόνγκα. 21 παράλιες έχουν μολυνθεί από το πετρέλαιο που χύθηκε στη θάλασσα, με καταστροφικό αντίκτυπο στο θαλάσσιο οικοσύστημα υψηλής βιοποικιλότητας της περιοχής και μεγάλη απειλή για τη δημόσια υγεία. Ανυπολόγιστος είναι ο αριθμός θανάτων θαλασσινών και πτηνών, ενώ σύμφωνα με τις περουβιανές αρχές, η πετρελαιοκηλίδα κινούταν, παρασυρόμενη από θαλάσσια ρεύματα, προς δύο προστατευόμενες περιοχές.

ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΣ υπάρχουν 3 εθνικά πάρκα: Θαλάσσιο Εθνικό Πάρκο Ζακύνθου, Εθνικό Πάρκο Κοτυχίου – Σταφυλλιάς και Εθνικό Πάρκο Λιμνοθάλασσας Μεσολογίου – Αιτωλικού και πολλές προστατευόμενες περιοχές NATURA

Είναι οι κατοικία σπανίων και προστατευόμενων πουλιών και θαλασσινών ειδών. Δυστυχώς όμως απειλούνται, παρότι όλα προστατεύονται από τη διεθνή, την ευρωπαϊκή και την εθνική νομοθεσία.

Η πλαστική ρύπανση, η υπεραλίευση, ο θόρυβος, οι συγκρούσεις με σκάφη και οι εξορύξεις υδρογονανθράκων, επιδεινώνουν τη κλιματική κρίση και υποβαθμίζουν το κοινό μας σπίτι.

Η δική τους υγεία όμως είναι προϋπόθεση και ένδειξη για τη δική μας ευημερία.

Δεν μπορούμε να ανησυχούμε για την κλιματική κρίση και ταυτόχρονα να προωθήσουμε σχέδια εξορύξεων υδρογονανθράκων, που ούτε λύση δεν θα δώσουν στην ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, παρά μόνο ΚΑΙ ΑΝ σε 20 χρόνια και αφού θα την έχουν καταστρέψει περιβαλλοντικά και κοινωνικά, αγνοώντας τις προειδοποιήσεις των επιστημών που κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου εδώ και πάνω από 50 χρόνια.

Ανάμεσα τους και οι επιστήμονες της **Επιτροπής Φύση 2000** του ίδιου Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που το Νοέμβριο του 2019 έδωσε στο έγγραφο της **‘Γνώμη επί της έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων’** μια αρνητική γνωμάτευση.

(ΣΕΙΣΜΙΚΟΤΗΤΑ):

Διαπιστώσαμε το τελευταίο διάστημα μια αυξημένη σεισμική δραστηριότητα που συνέπεσε με την έναρξη των σεισμικών ερευνών από το ερευνητικό σκάφος SW COOK. Οι εκρήξεις αυτών των ερευνών έχουν αποδειχτεί ότι προκαλούν μικρής εντάσεως σεισμούς μέχρι 2 ρίχτερ, χωρίς να αποκλείεται οι δραστηριότητες αυτές να ευθύνονται και για μεγαλύτερης έντασης σεισμούς. Παρόλο που οι απόψεις των επιστημόνων διίστανται, θεωρούμε ότι μόνο καλό δεν κάνουν, σε μια περιοχή όπου η σεισμικότητα είναι ήδη ένας πολύ αποτρεπτικός παράγοντας στο εγχείρημα των εξορύξεων. Η Ελλάδα βρίσκεται στην 6^η θέση των πιο σεισμογενών χωρών του κόσμου. Ειδικότερα στη περιοχή του Ιονίου πελάγους, τα μεγάλα ενεργά ρήγματα και τα τεράστια βάθη (με το **μεγαλύτερο βάθος**

ολόκληρης της Μεσογείου στο Φρέαρ των Οινουσών στα **5269** μέτρα) αυξάνουν τα επίπεδα τεχνικών δυσχερειών και επομένως αστοχιών: ο ίδιος μάλιστα, ο Διευθύνων Σύμβουλος της Ελληνικής Εταιρίας Υδρογονανθράκων, Γιάννης Μπασιάς σχολιάζοντας τα βάθη των οικοπέδων σημείωσε ότι “η τεχνολογία στο συγκεκριμένο κομμάτι δεν έχει προχωρήσει ακόμη αρκετά”.

Αναζητώντας πληροφορίες για την αύξηση της σεισμικής δραστηριότητας σε σχέση με την εξόρυξη και άντληση υδρογονανθράκων από το υπέδαφος μπορεί κανείς να διαπιστώσει ότι έχουν υπάρξει πολλές περιπτώσεις όπου τεκμηριώνεται η ένταση σεισμικής δραστηριότητας, όπως για παράδειγμα αυτές της Αγγλίας, Καλιφόρνιας, της Οκλαχόμα στις Η.Π.Α. και της περιοχής του Χρόνιγκεν (Groningen) της βόρειας Ολλανδίας (όπου λόγω και των αντιδράσεων σταμάτησε η άντληση φυσικού αερίου πριν από δυο χρόνια).

Επομένως το να θεωρούμε μηδαμινές τις πιθανότητες ενός ατυχήματος από τις εξορύξεις είναι τουλάχιστον αφελές.

(ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ)

ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗ ΘΑΛΛΑΣΙΑ ΖΩΗ:

Όπως το επισήμανε ο Κορ Δήμαρχος, ήδη από το στάδιο των πρόσφατων σεισμικών ερευνών επιβεβαιώθηκαν δυστυχώς οι κίνδυνοι για τη θαλάσσια ζωή, με τον εκβρασμό 3 ζιφιών στις παραλίες της Κέρκυρας.

Υπολογίζεται ότι για ένα περιστατικό αντιστοιχεί ο θάνατος ή ο τραυματισμός άλλων 30 που δεν ανιχνεύονται. Ανυπολόγιστος είναι και ο αριθμός των άλλων προστατευόμενων ειδών της περιοχής που έχουν πληγωθεί από τις συνεχείς εκρήξεις: τα άλλα κητώδη (πτεροφάλαινα, ψυσητήρας,...), τα δελφίνια, οι φώκιες, οι χελώνες... και τα σπάνια είδη πουλιών.

ΤΙ ΝΑ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΑΝ ΠΟΤΕ ΦΤΑΣΟΥΜΕ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΤΗΣ ΕΞΟΡΥΞΗΣ, ΜΕ ΤΙΣ ΤΕΡΑΣΤΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΑΝΤΛΗΣΗΣ, ΤΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΦΟΡΤΩΣΗΣ-ΕΚΦΟΡΤΩΣΗΣ, ΤΙΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΔΙΑΠΡΟΕΣ ΤΟΞΙΚΩΝ ΟΥΣΙΩΝ, ΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΔΕΞΑΜΕΝΟΠΛΟΙΩΝ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ;

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Η οικονομία του Ιονίου βασίζεται στο **τουρισμό**, με μεγάλες και μικρές τουριστικές εγκαταστάσεις, στην **αλιεία** με τη σημαντικότερη περιοχή υδατοκαλλιεργειών στη χώρα, και σε μικρότερο βαθμό στη **γεωργία** (κρασί, παραδοσιακές καλλιέργειες και τοπικά προϊόντα). Παρέχουν τα $\frac{3}{4}$ του εισοδήματος της Περιφέρειας Ιονίου*. Όπως προκύπτει από τις υπογεγραμμένες συμβάσεις, το μοναδικό άμεσο έσοδο για την Περιφέρεια είναι το 5% επί του φορολογητέου εισοδήματος (όχι του τζίρου) των εταιριών. Τα δε έσοδα για τη χώρα είναι αμελητέα, η μερίδα του λέοντος πηγαίνει στις πετρελαϊκές εταιρίες. (Πηγή: ΥΠΕΝ)

Τα δημόσια έσοδα που υπόσχονται είναι πενιχρά: 0,3 % για την περιφέρεια και μόλις 6% για την χώρα, από το προβλεπόμενο μέρισμα - φορολογία εταιρικού εισοδήματος 25% **επί των καθαρών κερδών** (το κράτος λαμβάνει τα $\frac{4}{5}$ και οι περιφέρειες το $\frac{1}{5}$) - στρεμματική αποζημίωση. Ενώ οι ζημιές σε περίπτωση ατυχήματος θα είναι τεράστιες και μόνιμες, με **άμεση απώλεια εισοδήματος**.

Το ποιοτικό τουριστικό προϊόν που προσφέρουν τα νησιά μας, με το θαλάσσιο τουρισμό (ιστιοπλοΐα, windsurf, kitesurf,..), με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού (φύση, θεματικός τουρισμός, αγροτουρισμός,...) και γενικότερα δραστηριοτήτων που συνδέονται με τη φύση αλλά και ο πολιτιστικός και Θρησκευτικός τουρισμός, είναι ασύμβατο με τις οχλήσεις που προκαλούν οι εξορύξεις υδρογονανθράκων στο περιβάλλον. Το ίδιο και η αλιεία και η γεωργία.

Μία πετρελαιοκηλίδα θα έχει τεράστιες επιπτώσεις για τις τοπικές κοινότητες, με τις περισσότερες μικρές οικογενειακές τουριστικές επιχειρήσεις του Ιονίου να αδυνατούν να αντιμετωπίσουν τις συνέπειες μιας οικολογικής καταστροφής, την απώλεια εισοδήματος και τις νομικές μάχες για να λάβουν κάποια υποθετική αποζημίωση, καθόσον σε περίπτωση ατυχήματος από φυσικά αίτια (σεισμός) η εταιρεία απαλλάσσεται και στη σύμβαση δεν προβλέπεται καμία αποζημίωση.

Στη πρόσφατη περίπτωση της καταστροφικής πετρελαιοκηλίδας στο Περού, η Repsol εκτιμά ότι δεν φέρει ευθύνη, επισημαίνοντας ότι οι περουβιανές αρχές δεν είχαν προχωρήσει στην έκδοση καμιάς προειδοποίησης για τις πιθανές συνέπειες της ηφαιστειακής έκρηξης στα Τόνγκα.

Δυστυχώς το τελευταίο συμβάν προσθέτει στο σύνολο αποδείξεων, εμπειριών, μελετών, εκθέσεων, στατιστικών, αναλύσεων και τόσα άλλα από την διεθνή και ευρωπαϊκή εμπειρία, και την ανεξάρτητη κοινότητα ελλήνων και ξένων επιστημόνων, που με τρόπο που δεν χωρά αμφισβήτηση αποδεικνύουν ότι οι θαλάσσιες εξορύξεις αποτελούν μια άμεση και άκρως επικίνδυνη, απολύτως πιθανή, απειλή για τα σπάνια και ιδιαίτερα φυσικά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά των νησιών μας και των κατοίκων τους.

Τα πετρέλαια δεν φέρνουν ευτυχία αλλά ρύπανση, οικολογική καταστροφή, φτώχεια, ανισότητα, βία και πόλεμο. Κοιτάξτε το Ιράκ, τη Λιβύη, τη Νιγηρία, τη Συρία και τόσες άλλες εξαθλιωμένες περιοχές ανά το κόσμο. Ούτε δίνουν λύση στην παρούσα ενεργειακή κρίση.

Βάση όλων των παραπάνω, καλείστε να σκεφτείτε πολύ σοβαρά την απόφαση που θα πάρετε σήμερα, με δεδομένο το σεβασμό στο φυσικό, κοινωνικό και οικονομικό ιστό μας, στις παραδόσεις και την ιστορία, και την εμπειρία στα μεγάλα σεισμικά γεγονότα.

Πιστεύουμε ότι θα σεβαστείτε τη λαϊκή εντολή που αναλάβατε, και να προφυλάξετε την κοινωνία από την αποδόμηση, την δραματική υποβάθμιση, τον εκμηδενισμό του υψηλά ανταγωνιστικού τουριστικού προϊόντος μας, όπως φυσικά και του υπόλοιπου παραγωγικού μας πλούτου.

Αυτό έκανε το ΠΕΔΙΝ με απόφασή του (3-9/17-4-19), διαφωνώντας με την εξόρυξη υδρογονανθράκων στο Ιόνιο με όποιους όρους κι αν αυτή προταθεί ή συμφωνηθεί και ζητώντας την έμπρακτη δέσμευση όλων των αρμοδίων για την ΑΜΕΣΗ ΔΙΑΚΟΠΗ κάθε δραστηριότητας εξόρυξης υδρογονανθράκων στην περιοχή του Ιονίου.

Το ίδιο και το δημοτικό συμβούλιο Ιθάκης στις 22-4-19, που ψήφισε ομόφωνα τις θέσεις της Ανοιχτής Συνέλευσης Κεφαλονιάς-Ιθάκης ενάντια στην εξόρυξη υδρογονανθράκων, και είπε ΟΧΙ και στις συμφωνίες παραχώρησης προς εκμετάλλευση των θαλασσίων οικοπέδων στο Ιόνιο.

Το ίδιο και 6350 πολίτες του Ιονίου που υπέγραψαν το ψήφισμα ‘ΟΧΙ στο πρόγραμμα έρευνας και εξόρυξης υδρογονανθράκων’

και οι 600 πολίτες της Λευκάδας που υπογράψαμε το σημερινό αίτημα μας, μετά από 3 χρόνια εκτενών ερευνών, ενημέρωσης, πληροφόρησης, συμμετοχής και διοργάνωσης εκδηλώσεων, συμβουλευοντας ειδικούς με διαφορετικές απόψεις, μετά από ημερίδες και συζητήσεις, το έχουμε σκεφτεί καλά και δεν μπορούσαμε να βρούμε ούτε ένα επιχείρημα υπέρ! Για αυτούς τους λόγους και για πολλούς άλλους που δεν αναφερθήκαμε εδώ, σας καλούμε να πάρετε μια απόφαση ζωής για τον τόπο μας και για τα παιδιά μας ενάντια σε αυτά τα καταστροφικά σχέδια.